

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ: İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesi

DAVA TÜRÜ: Katkı Payı Alacağı

İLK DERECE

MAHKEMESİ: İstanbul Anadolu 6. Aile Mahkemesi

Taraflar arasında görülen ve yukarıda açıklanan davada yapılan yargılama sonunda İstanbul Anadolu 6. Aile Mahkemesinin 21.11.2017 tarihli ve 2014/463 Esas, 2017/853 Karar sayılı kararıyla davanın kabulüne karar verilmiş, Mahkeme hükmüne karşı davalı vekili tarafından istinaf yoluna başvurulması üzerine İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 11. Hukuk Dairesince istinaf başvurusunun esastan reddine şeklinde hüküm kurulmuş olup, bu kez davalı vekilinin Bölge Adliye Mahkemesi kararını temyizi üzerine Dairece dosya incelendi, gereği düşünüldü:

K A R A R

Davacı ... vekili, evlilik birliği içinde satın alınıp davalı erkek adına tescil edilen taşınmazlar ile bu taşınmazlardan elde edilen kira gelirleri bulunduğunu açıklayarak, fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla 60.000,00 TL alacağın faiziyle birlikte davalıdan tahsilini talep etmiş, 16.06.2017 tarihli harcını yatırmak suretiyle sunmuş oldukları dilekçeyle talep miktarı 504.463,00 TL'ye arttırılmıştır. 21.11.2017 tarihli celsede ise, sadece katkı payı alacağı yönünden karar verilmesini talep ettikleri, katılma alacağı yönünden ise taleplerini atıye terk ettikleri bildirilmiştir.

Davalı ... vekili, davanın reddini savunmuştur.

İlk Derece Mahkemesince, katkı payı alacağına ilişkin davanın ıslah edilmiş haliyle kabulüne ve 60.000,00 TL katkı payı alacağının 09.06.2014 dava tarihinden, 444.463,00 TL katkı payı alacağının da 15.06.2017 ıslah tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine, katılma alacağı yönünden talep hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir. Davalı vekili tarafından yapılan istinaf başvurusu, bölge adliye mahkemesince yerinde görülmeyerek 6100 sayılı HMK'nin 353/(1)-b.1 maddesi hükmü uyarınca esastan reddedilmiştir. Hüküm, süresi içerisinde davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

1. Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, yapılan yargılama ve uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kuralları ile temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararında yazılı gerekçelere, hukuki ilişkinin nitelendirmesine göre davalı vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Davalı vekilinin diğer temyiz itirazlarına gelince;

01.01.2002 tarihinden önce 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi'nin (TKM) yürürlükte olduğu dönemde, eşler arasında yasal mal ayrılığı rejimi geçerliydi (TKM mad. 170). TKM'de, mal rejiminin tasfiyesine ilişkin düzenleme mevcut olmadığından, eşlerin bu dönemde edindikleri malvarlığının tasfiyesine ilişkin uyuşmazlık, aynı Kanun'un 5. maddesi yollamasıyla Borçlar Kanunu'nun genel hükümleri göz önünde bulundurularak "katkı payı alacağı" hesaplama yöntemi kurallarına göre çözüme kavuşturulmalıdır. Zira

Borçlar Kanunu, Medeni Kanunun tamamlayıcısı olarak kabul edilmiştir (eBK mad. 544, TBK mad. 646). Mal ayrılığı rejiminde; eşler kendi malları üzerinde tasarruf yetkisine ve intifa hakkına sahiptir ve mallarının idaresi kendisine aittir (TKM mad. 186/1). Her birinin malları, geliri ve kendi kazançları yine kendilerine ait kişisel mallarıdır (TKM mad.189). Kadın veya kocanın, mal rejiminin devamı sırasında diğerinin edindiği malvarlığına katkısı nedeniyle katkı payı alacağı isteğinde bulunabilmesi için mutlaka para ya da para ile ölçülebilen maddi veya hizmet değeriyle katkıda bulunması gerekir.

Mal ayrılığı rejiminin geçerli olduğu dönemde satın alınan tasfiyeye konu mala çalışma karşılığı elde edilen gelirlerle (maaş, gündelik, kar payı vs gibi) katkıda bulunulduğunun ileri sürüldüğü durumlarda; çalışarak, düzenli ve sürekli gelire sahip eşin, aksi kanıtlanmadıkça, yapabileceği tasarruf oranında katkıda bulunulduğunun kabulü gerekir. Yargıtay'ın ve Dairemizin devamlılık gösteren uygulamaları da bu yöndedir.

Bu açıklamalar doğrultusunda; öncelikle evlenme tarihinden, malın edinildiği tarihe kadar, eşlerin çalışma sürelerine ve gelirlerine ilişkin belgeler bulundukları yerlerden eksiksiz olarak getirtilmelidir. Çalışmanın sabit olmasına rağmen, bir kısım döneme ilişkin belgelere ulaşılamaması durumunda, ilgili meslek kuruluşlarından ve/veya bilirkişilerden o döneme ilişkin yaklaşık gelir durumu sorulup öğrenilerek, malın edinildiği tarihe kadar ki eşlerin tüm gelirleri ayrı ayrı belirlenmelidir. Sonra, her bir eşin alışkanlıkları, ekonomik ve sosyal statüleri gözetilerek, kişisel harcamaları ile ayrıca kocanın 743 sayılı TKM'nin 152. maddesi gereğince evi geçindirme yükümlülüğü nedeniyle yapabileceği harcama, eşlerin kendi gelirlerinden düşülerek, gerçekleştirebilecekleri tasarruf miktarları ayrı ayrı tespit edilmeli, daha sonra her eşin tasarruf miktarının, birlikte yaptıkları toplam tasarruf miktarı içerisindeki oranı belirlenmelidir. Her bir eşin bulunan bu tasarruf oranı, çalışmaları karşılığı elde ettikleri gelirleriyle malın alımına yaptıkları katkı oranı olarak kabul edilerek, tasfiyeye konu malın dava tarihi itibarıyla belirlenecek sürüm(rayıç) değeri ile çarpılmak suretiyle katkı payı alacak miktarları hesaplanır. Sözü edilen değer tespiti, belirleme ve hesaplamaların yapılabilmesi için gerek görülmesi durumunda konusunun uzmanı bilirkişi veya bilirkişilerden de yardım alınmalıdır. Tasfiyeye konu birden fazla malın bulunması durumunda, her biri için aynı yöntem uygulanır.

Yukarıda izah edilen ilke ve esaslar çerçevesinde somut uyumsuzluk incelendiğinde;

Tasfiyeye konu edilen 107 parsel sayılı taşınmaz, arsa hissesi olarak 1973 yılında tapuda satın alınıp üzerine inşa edilen bina 1985 yılında bitirilmiş, diğer tasfiye konusu 10 nolu mesken ise 1992 yılında satın alınıp davalı erkek adına tescil edilmiştir. Evlilik birliği içerisinde davacının ve davalının, sürekli ve düzenli gelir elde ettikleri sabittir. Mahkemenin, davacının söz konusu taşınmazlar yönünden katkı payı alacağı olduğuna dair kabulü yerinde ise de, hükme esas alınan hesap bilirkişi heyet raporu incelendiğinde gelirlerin yöntemince dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır. Tarafların evlilik tarihi 1968 yılından boşanma dava tarihi olan 2012 yılına kadar gelirler toplamı üzerinden hesap yapıp katkı oranı belirlenmesi ve bu katkı oranına istinaden katkı payı alacağının tespiti hatalı olmuştur.

Mahkemece yapılacak iş, tarafların evlilik tarihinden taşınmazların edinme tarihlerine kadar olan süre nazara alınarak tarafların elde ettiği gelirleri toplamı üzerinden Daire'nin yukarıda açıklanan yerleşmiş ilke ve esaslarına uygun şekilde davacının katkı payı alacağı miktarının belirlenmesi olmalıdır.

SONUÇ: Yukarıda (2) nolu bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin yazılı temyiz itirazları yerinde görüldüğünden kabulü ile Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı HMK'nin 373/1 maddesi uyarınca kaldırılmasına, İlk Derece Mahkemesi kararının HMK'nin 371. maddesi uyarınca BOZULMASINA, diğer temyiz itirazlarının yukarıda (1) nolu bentte gösterilen nedenle reddine, dosyanın

İlk Derece Mahkemesine, karardan bir örneğinin de Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz harcının istek halinde temyiz edene iadesine, 27.04.2021 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

YARGITAY BAŞKANLIĞI